

1 Ar numatyta konkreči reikalavimų dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra?

Kroatijos Respublikoje ieškiniai dėl nedidelių sumų reglamentuojami Civilinio proceso įstatymo (kroat. *Zakon o parničnom postupku*) (*Narodne Novine* (NN; Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys), Nr. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 ir 89/14; toliau – ZPP) 457–467 straipsnių nuostatomis, o Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra pagal 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 861/2007, nustatantį Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 861/2007) reglamentuojama ZPP 507o–507ž straipsnių nuostatomis.

1.1 Procedūros taikymo sritis, didžiausia reikalavimo suma

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra vietos teisme reiškia ginčą, kurio ieškinio suma yra ne didesnė kaip 10 000 HRK.

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra komercinių bylų teismuose yra ginčas, kurio ieškinio suma yra ne didesnė kaip 50 000 HRK.

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūroms taip pat priskiriamos procedūros, kurių ieškiniai nėra susiję su pinigais, tačiau ieškovas sutiko vietoje reikalavimo įvykdymo gauti ne didesnę kaip 10 000 HRK (vietos teismuose) ar 50 000 HRK (komercinių bylų teismuose) sumą.

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūroms taip pat priskiriamos procedūros, kurių ieškinio objektas yra ne pinigai, o kilnojamojo turto pristatymas, kurio vertė, ieškovo teigimu, neviršija 10 000 HRK (vietos teismuose) ir atitinkamai 50 000 HRK (komercinių bylų teismuose).

Pagal dabartinę tvarką Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrai taikomas Reglamentas (EB) Nr. 861/2007, jeigu ieškinio vertė tuo metu, kai jurisdikciją turintis teismas ar tribunolas gauna ieškinio formą, neviršija 2 000 EUR, neįskaitant delspinigių, išlaidų ir rinkliavų.

1.2 Procedūros taikymas

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros vykdomos vietos ar komercinių bylų teisme pagal ZPP 34 ir 34b straipsniuose numatytas dalykinio teisingumo taisykles. Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros pradamos pateikiant ieškinį kompetentingam teismui, t. y. pateikiant prašymą dėl vykdymo, pagrįstą notariu pateiktu autentišku dokumentu, kai buvo laiku užprotestuotas leistinas vykdomasis raštas.

1.3 Formos

Formos, kiti reikalavimai ar deklaracijos teikiami raštu, faksu arba e. paštu ir naudojami tik Europos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrai pagal Reglamentą (EB) Nr. 861/2007.

Kitų nustatytų formų, kuriomis būtų galima pateikti ieškinį pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą, nėra.

1.4 Pagalba

ZPP nėra specialių nuostatų dėl teisinės pagalbos, teikiamos ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūros dalyviams. Per ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą ieškovui turi atstovauti advokatas.

Jeigu Nemokamos teisinės pagalbos įstatymo (kroat. *Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (NN; Kroatijos Respublikos oficialusis leidinys Nr. 143/13 – https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_12_143_3064.html) nuostatos įvykdytos, šalis turi teisę į pirminę ir antrinę teisinę pagalbą.

Patvirtintų asociacijų ir teisinio konsultavimo centrų, teikiančių pirminę teisinę pagalbą, sąrašą galima rasti spustelėjus šią nuorodą:

<https://pravosudje.gov.hr/istaknute-teme/besplatna-pravna-pomoc/ovlastene-udruge-i-pravne-klinike-za-pruzanje-primarne-pravne-pomoci/6190>

1.5 Įrodymų rinkimo taisyklės

Per ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą šalis ne vėliau kaip ieškinio arba atsiliepimo į ieškinį pateikimo metu turi nurodyti visus faktus, kuriais grindžia savo ieškinį, ir pateikti visus įrodymus, reikalingus nurodytiems faktams pagrįsti.

Šalis naujus faktus nurodyti arba naujus įrodymus pateikti išankstiniame posėdyje gali tik tuo atveju, jeigu jos ne dėl savo kaltės negalėjo jų nurodyti ar pateikti ieškinyje arba atsiliepime į ieškinį.

Teismas neatsižvelgia į naujus faktus ir įrodymus, kuriuos šalis išankstiniame posėdyje nurodo ar pateikia nesilaikydamos minėtosios nuostatos.

Įrodymų rinkimui taikomos bendrosios ZPP nuostatos. Taigi, įrodymus pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą gali sudaryti patikrinimai, dokumentai, liudytojų parodymai, teismo užsakytos ekspertų ataskaitos, šalių pateikti įrodymai, o teismas sprendžia, kurie iš pateiktų įrodymų bus naudojami bylos faktams nustatyti.

Daugiau informacijos apie įrodymų rinkimą išdėstyta informaciniame rinkinyje „Įrodymų rinkimas. Kroatijos Respublika“ (kroat. *Izvođenje dokaza – Republika Hrvatska*).

1.6 Rašytinė procedūra

Ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra vykdoma raštu.

Pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą ieškinyje visada įteikiamas atsakovui, kad ta šalis galėtų pateikti pastabų, o teismo šaukime pateikti atsiliepimą į ieškinį šalis informuojamos, kad ieškovas laikomas atsiėmusiu ieškinį, jeigu nedalyvauja pirmajame teismo posėdyje; kad pagal šią procedūrą šalis visus faktus turi nurodyti ne vėliau kaip ieškinio ar atsiliepimo į ieškinį pateikimo metu; kad išankstiniame posėdyje negalima nurodyti naujų faktų ar pateikti naujų įrodymų, išskyrus ZPP 461a straipsnio 3 dalyje nurodytus atvejus, kai šalis ne dėl savo kaltės negalėjo nurodyti faktų ar pateikti įrodymų iki išankstinio posėdžio pradžios; ir kad šį sprendimą galima apskųsti apeliacine tvarka tik dėl esminių civilinio proceso nuostatų pažeidimų, nurodytų 354 straipsnio 2 dalyje, t. y.:

- 1 punktą – jeigu priimant sprendimą dalyvavo teisėjas, kuris pagal įstatymą (71 straipsnio 1 dalies 1–6 punktus) turėjo būti nušalintas arba buvo nušalintas teismo nutartimi, arba teisėjo statuso neturintis asmuo,
- 2 punktą – jeigu sprendimas buvo priimtas dėl ieškinio, pateikto ginče, nepriklausančiame teismo kompetencijai (ZPP 16 straipsnis),
- 4 punktą – jeigu, priešingai negu nurodyta ZPP, teismas savo sprendimą grindė neleistiniais šalių nurodymais (ZPP 3 straipsnio 3 dalis),
- 5 punktą – jeigu, priešingai negu nurodyta ZPP, teismas sprendimą priėmė remdamasis reikalavimo pripažinimu, reikalavimo atsisakymu, priėmė sprendimą už akių arba sprendimą be teismo nagrinėjimo,
- 6 punktą – jeigu dėl neteisėtų veiksmų, konkrečiai – dėl (teismo dokumentų) neįteikimo kuriai nors iš šalių nebuvo suteikta galimybė būti teismo išklausytai,
- 8 punktą – jeigu asmuo, kuris negali būti proceso šalis, jame dalyvavo kaip ieškovas arba kaip atsakovas arba jeigu juridiniam asmeniui, kaip šaliai, neatstovavo įgaliotas asmuo, arba jeigu neveiksniai šaliai neatstovavo teisinis atstovas, arba jeigu teisinis atstovas arba advokatas faktiškai neturėjo

reikiamo įgaliojimo dalyvauti procese arba atlikti tam tikrų procesinių veiksmų, jeigu įgaliojimas dalyvauti procese arba atlikti tam tikrus procesinius veiksmus nėra suteikiamas vėliau,

- 9 punktą – jeigu sprendimas buvo priimtas dėl ieškinio, kurį jau numatyta nagrinėti teismo procese arba dėl kurio jau priimtas teisinę galią turintis sprendimas, arba jeigu jau sudarytas teisminis susitarimas arba susitarimas, kuris pagal atskiras reglamentavimo nuostatas turi teismo susitarimo bruožų,
- 10 punktą – jeigu pažeidžiant teisės nuostatas teismo procese nebuvo leidžiama dalyvauti visuomenei,
- ZPP 11 punktą – jeigu sprendimas turi trūkumų, dėl kurių jo negalima patikrinti, ypač jeigu sprendimo rezoliucinė dalis yra nesuprantama, jeigu rezoliucinė dalis yra prieštaringa arba neatitinka sprendimo motyvų, arba jeigu sprendime apskritai nenurodyta motyvų, arba jame nenurodyti motyvai dėl lemiamų faktų, arba tokie motyvai yra neaiškūs arba prieštaringi, arba lemiami faktai pagal sprendimo motyvuose nurodytą dokumentų arba protokolų, susijusių su proceso metu duotais liudytojų parodymais, turinį prieštarauja patiems dokumentams ir protokolams, arba jeigu padaryta teisinė klaida.

Jeigu šalies laikinoji arba nuolatinė gyvenamoji vieta yra už Kroatijos Respublikos ribų ir žinomas jos adresas, teismo dokumentai įteikiami pagal Kroatijos Respublikai privalomas taisykles ir ES teisės aktus, ypač atsižvelgiant į Reglamento (EB) Nr. 861/2007 13 straipsnyje nurodytą tvarką.

1.7 Sprendimo turinys

Sprendimas pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą priimamas iš karto pasibaigus pagrindiniam posėdžiui. Prieš paskelbdamas sprendimą, teisėjas privalo nurodyti dalyvaujančioms šalims sąlygas, kuriomis jos gali pateikti apeliacinį skundą.

Kadangi specialių nuostatų dėl teismo sprendimo pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą turinio nėra, taikomos ZPP bendrosios nuostatos, t. y. ZPP 338 straipsnis, kuriame nurodyta, kad rašytiniame sprendimo variante turi būti oficiali įžanginė dalis, rezoliucinė dalis ir motyvuojamoji dalis.

Sprendimo įžanginėje dalyje turi būti nurodyta: tai, kad sprendimas skelbiamas Kroatijos Respublikos vardu; teismo pavadinimas; vienintelio arba pirmininkaujancio teisėjo, teisėjo-pranešėjo ir kolegijos narių vardai ir pavardės, šalių, jų teisiniu atstovų ir agentų vardai ir pavardės arba pavadinimai ir jų gyvenamosios vietos arba registruotosios būstinės; trumpas ginčo dalyko apibūdinimas; teismo nagrinėjimo pabaigos data; šalys, jų teisiniai atstovai ir agentai, kurie dalyvavo tame teisminiame nagrinėjime; sprendimo priėmimo data.

Sprendimo rezoliucinėje dalyje nurodomas teismo sprendimas dėl konkrečių reikalavimų, susijusių su ieškinio esme, ir antrinių reikalavimų priėmimo ar atmetimo, taip pat sprendimas dėl reikalavimo, pateikto įvykdyti, buvimo ar nebuvimo (ZPP 333 straipsnis).

Motyvuojamojoje dalyje teismas išdėsto šalių reikalavimus, jų nurodytus faktus ir įrodymus, kuriais šie reikalavimai grindžiami, kuriuos iš šių faktų jis nustatė, kodėl ir kaip jis juos nustatė ir ar jis juos nustatė išklaudydamas įrodymus, taip pat kokius įrodymus buvo pateikti, kodėl ir kaip jie buvo įvertinti. Teismas konkrečiai nurodo, kokiomis materialinės teisės nuostatomis buvo remiamasi priimant sprendimą dėl šalių reikalavimų, ir prireikus išdėsto savo poziciją dėl šalių požiūrio į teisinius ginčo motyvus ir į prašymus arba prieštaravimus, dėl kurių jis neišdėstė motyvų savo nutartyse, priimtose vykstant procesui.

Už akių priimto sprendimo, sprendimo, pagrįsto reikalavimo pripažinimu, arba sprendimo, pagrįsto reikalavimo atsisakymu, motyvuojamojoje dalyje nurodomi tik tokių sprendimų priėmimo motyvai.

1.8 Išlaidų atlyginimas

Sprendimas dėl išlaidų atlyginimo pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą skelbiamas remiantis bendrosiomis ZPP nuostatomis, pagal kurias bylą visiškai pralaimėjusi šalis privalo atlyginti priešingos šalies ir jos interesais į procesą įsikišusios šalies išlaidas.

Jeigu šalies ieškinyje patenkinamas iš dalies, teismas, atsižvelgdamas į patenktą ieškinio dalį, gali nurodyti kiekvienai šaliai padengti savo pačios išlaidas arba nurodyti vienai šaliai atlyginti kitai šaliai ir jos interesais į procesą įsikišusiai šaliai proporcingą išlaidų dalį.

Teismas gali nuspręsti, kad viena šalis turėtų sumokėti visas priešingos šalies ir jos interesais į procesą įsikišusios šalies išlaidas, jeigu buvo nepatenkinta tik gana nedidelė jos ieškinio dalis ir dėl tos dalies nebuvo patirta atskirų išlaidų.

Kita vertus, neatsižvelgiant į bylos baigtį, šalis privalo atlyginti visas priešingos šalies išlaidas, patirtas dėl pirmosios šalies kaltės arba dėl jos patirtų įvykių.

1.9 Galimybė apskųsti sprendimą

Pagal ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūrą šalys gali per aštuonias dienas apeliacine tvarka apskųsti pirmosios instancijos teismo sprendimą arba nutartį.

Apeliacinio skundo pateikimo terminas skaičiuojamas nuo sprendimo ar nutarties paskelbimo dienos. Jeigu sprendimas arba nutartis buvo įteikti šaliai, terminas skaičiuojamas nuo įteikimo dienos.

Sprendimas arba nutartis, kuriuo (kuria) užbaigiama ieškinių dėl nedidelių sumų nagrinėjimo procedūra, gali būti skundžiama(s) 1.6 punkte išsamiai aprašytais pagrindais, t. y. dėl esminio civilinio proceso taisyklių pažeidimo, nurodyto ZPP 354 straipsnio 2 dalies 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10 ir 11 punktuose, ir dėl teisinės klaidos.

Paskutinis naujinimas: 23/08/2018

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.